

POČTENÍČKO

chvilka na kafičko

Speciál ke komunitnímu domu v Kunštátě

jaro 2023

ÚVODNÍ SLOVO

Je 14. 2. 2023, téměř na den přesně dva roky, kdy jsme Vám v našem počteníčku představili záměr JMK a města Kunštát postavit a provozovat v Kunštátě malý komunitní Domov pro osoby se zdravotním postižením. Toto číslo našeho časopisu Vám sdělí, kam se záměr posunul a jakých změn došel.

O vydání tohoto čísla jsme uvažovali už v loňském roce, kdy byl realizován prodej stavebního pozemku, ale po projití si pravidelných informací z kunštátské radnice, kde byly všechny relevantní informace průběžně zveřejňovány, rozhodli jsme se, že s počteníčkem počkáme už na nové zastupitelstvo vzniklé po komunálních volbách.

Počteníčko, je firemní časopis organizace Paprsek. V časopise budeme odpovídat na otázky ohledně soc. služby a jejím nastavení, jsme organizace, která by měla v novém zařízení službu poskytovat. Do nové služby by měli přecházet naši klienti. My známe potřeby našich klientů. Proto víme, jak bude služba nastavena, co bude pro její provozování potřeba a jací klienti budou službu využívat.

V úvodu se Vám pokusíme shrnout dosavadní průběh a posuny v procesu a formou otázek a odpovědí, které nám byly kladeny od zástupců města a běžné veřejnosti, včetně odpůrců záměru odpovědět na nejčastější dotazy.

09/2020 – oslovení rady města Kunštát k možnostem koupě jednoho – dvou stavebních pozemků pro výstavbu komunitní soc. služby

09/2020-01/2021 – několik setkání zástupců rady města a JMK, hledání vhodných lokalit k výstavbě – shoda u pozemku V Lávkách

1/2021 – pracovní zastupitelstvo města Kunštát – představení záměru výstavby všem zastupitelům a dohodnutí komunikační strategie – roznos mimořádného čísla Počteníčka a osobní oslovení nejbližších sousedů

2/2021- veřejná diskuze v KD

3/2021 – 2x on-line diskuze (10.3-17.3)

4/2021 – veřejná diskuze na zastupitelstvu

12/2021- prodej pozemku

2-6/2022 výběrové řízení na zpracování a přípravu projektové dokumentace

7/2022 – dosud trvá projektování a příprava stavebního řízení

Klienti Paprsku jsou lidé se snížením intelektem (mentálním postižením) v kombinaci s možným fyzickým, nebo smyslovým postižením. K zajištění svých životních potřeb vyžadují jistou dávku podpory, nebo pomoci druhé osoby.

V ulici v Lávkách budeme stavět jeden přízemní dvojdomek na pozemku o rozloze více než 2500 m². V domku budou dva byty v každém z nich budou bydlet 4 lidé se zdravotním postižením a k sobě budou mít pečovatele/asistenta, který jim pomůže zajišťovat jejich životní potřeby.

Vážení čtenáři, doufáme, že toto číslo časopisu Vám přinese aktuální informaci a odpovědi na Vaše dotazy vztahující se k danému tématu. Vážíme si Vaší podpory a jsme připraveni informace doplnit, dle Vašich dalších otázek.

Vizualizace našeho domu na pozemku V Lávkách

Přejeme Vám všem hodně štěstí, zdraví a pozitivních změn v nadcházejícím období.

Bc. Marie Wetterová, MBA

ředitelka organizace

Co je Domov pro osoby se zdravotním postižením komunitního typu?

Z legislativního hlediska je to pobytová soc. služba pro osoby se zdravotním postižením, kteří potřebují pomoc a podporu druhé osoby.

Z praktického hlediska je to dům (běžná domácnost), kde žijí ve vzájemné shodě 4 lidé s handicapem, kteří ke svému spokojenému životu potřebují pomoc druhé osoby. Asistent, pečovatel pomůže klientovi tam, kde je to potřeba.

Jaký je rozdíl mezi běžným Domovem pro osoby se zdravotním postižením a tím komunitním? V komunitním domově si určují klienti, co budou mít k obědu, nebo k večeři, jaký obrázek budou mít na které stěně, kdy budou uklízet, prát, nebo pojedou na výlet, na co budou koukat v televizi, jak oslaví Vánoce, narozeniny, nebo silvestra. Klienti budou rozhodovat o tom, kdo a kdy k nim může na návštěvu. Bude to jejich byt/dům a personál bude návštěva u nich doma.

Ve velkém zařízení, žije společně na bytě, nebo domácnosti 10 a více lidí pohromadě, už to samo o sobě vylučuje trvalou shodu, hned na vedlejší domácnosti je jich dalších 10 a v celém domě je jich např. 80. Co bude k obědu určuje jídelníček z jídelny, kdy se bude na pokoji klienta uklízet určuje pracovní doba uklízeček, kdy se bude prát určuje velikost a kapacita prádelny. Na každém oblečení musí mít klient vlastní značku. Pokud nemá klient vlastní televizi, tak se musí shodnout na programu s dalšími 10 lidmi, jednolůžkových pokojů je minimum.... Z legislativního hlediska se jedná o totožné služby, ale kvalita života je v nich diametrálně rozdílná.

Vizualizace našeho domu na pozemku V lávkách

Jakou podobu bude mít dům v Kunštátě?

Přízemní bezbariérový rodinný dvojdomek. Je rozdělen na 2 samostatné byty, každý s vlastním vstupem.

Domácnost má čtyři samostatné ložnice a společný obytný prostor kuchyň s jídelnou a obývacím. Každý byt má 2 koupelny a dvě toalety – jednu v blízkosti ložnic a jednu

v předsíni. Tam, kde by běžná rodina měla garáž pro auto je umístěn prostor pro personál, kterým se dá projít z jednoho bytu do druhého.

Kde v Kunštátě bude domek stát?

V ulici V lávkách parcely číslo 1682/42, 1682/5, 1682/6, 1682/7. Stavební pozemek je již v majetku JMK, ale jelikož ještě stavíme jen na papíře prozatím pozemek pronajímáme jako skladovací prostory.

Na zahradě u domu klienti zřejmě nebudou pěstovat zeleninu ve velkém, proto zahradu upravíme jako relaxační s možností záhony, dle potřeb a přání klientů doplnit. Nebude chybět pergola s posezením na grilování a ohniště. Zahrada bude mít svá zákoutí, kde si každý najde své místo k relaxaci.

Parkování vozidel organizace, nebo pracovníků a návštěv bude zajištěno na vlastním pozemku u domu 3 parkovací stání. Z boční strany zahrady bude druhý vjezd k zahradnímu domu a u něj další 1 zastřešené parkovací místo, případně další nezastřešené místo před zahradním domkem. V zadní části pozemku vyhradíme další zpevněnou plochu pro parkování (5 míst). V jeden okamžik budeme na vlastním pozemku schopni zaparkovat až 10 vozidel, což v 95 % případů nebude třeba.

Za strany nejbližšího souseda počítáme s dřevěným plotem do výšky 150 cm, z ulice chceme plot ze štípaných tvárnic v kombinaci s dřevěnými plotovými výplněmi. O pomoc při běžné údržbě zahrady požádáme některého z místních zahradníků.

Jaký přínos pro místní obyvatele bude mít Domov pro osoby se zdravotním postižením?

- Do Kunštátu Vám přibude 8 lidí, většina z nich používá k pohybu kompenzační pomůcku – vozík, hole, chodítka. Jednou z trvalých povinností poskytovatele soc. služeb je vytvářet pro své klienty bezbariérové prostředí. Uvnitř domu a na našem pozemku začínáme, ale trvale budeme žádat o zajištění bezbariérovosti i na veřejných místech – zdravotní středisko, obchody, úřad, pošta, chodníky. Budeme chtít dostatek laviček a odpočinkových míst v parcích, na náměstí a místech k tomu určených. To bude přínosem i pro seniory, ostatní obyvatele s pohybovým handicapem, nebo maminky s kočárky.
- Budeme první, kteří se ozvou, pokud nebude dostatečně zajištěna zimní údržba cest a chodníků.
- Budeme využívat místní zdroje, nakupovat v místních obchodech, využívat služeb místních podnikatelů, řemeslníků. Klienti budou utrácet svoje peníze v místě, kde bydlí, tak jako většina z nás.
- Naši klienti se zapojí do tradičních akcí – rozsvěcení

- vánočního stromu, hrnčířský jarmark, nebo svátky řemesel a nabídnou vlastní rukodělné výrobky.
- V Kunštátě vzniknou nová pracovní místa – pracovní příležitost pro místní obyvatele. Předpokládána pracovní místa – pracovník v sociálních službách – pečovatelka, práce v 12hodinových směnách, podmínkou bude aktivní řidič sk. B. Zájemci se mohou dotázat na tel. číslo 702 218 580 pí. Domanská.
- V případě potřeby budete mít v místě k dispozici sociální poradenství a odborníka, který Vám může bezplatně poradit, nebo pomoci při hledání terénní, ambulantní, nebo pobytové soc. služby pro Vaše blízké.
- Pokud bude ze strany místních zájem, jsme připraveni zahájit poskytování terénní soc. služby – podpora samostatného bydlení a zajišťovat podporu a pomoc Vaším blízkým v jejich domácím prostředí.
- Námi poskytovaná služba zvýší občanskou vybavenost Kunštátu.

Co všechno bude pečovatel na směně dělat?

Práce pečovatele spočívá v dopomoci klientům při sebeobsluze a běžných domácích pracích, vyřizování běžných záležitostí např. úřady, doprovody k lékářům, nákupy, účasti na společenských akcích atd.

Co bude pečovatel/ka na směně dělat bude záviset zejména na tom, co bude dělat klient, kterého má na starost, jaké potřeby má a kde potřebuje pomoc, nebo podporu. **Obecně se dá říci:** osobní hygiena – denní hygiena, mytí, koupání...Zvládání běžných úkonů péče o vlastní osobu – oblékání a celková úprava vzhledu Samostatný pohyb – změna polohy, manipulace s předměty, pohyb ve vlastním prostoru, pohyb v cizím prostoru

Zajištění stravy – příprava jídla, podávání jídla, péče o domácnost – vytvoření vlastního individuálního prostoru domácnosti, úklid, praní, žehlení, obsluha spotřebičů, topení, údržba zahrady a dvorku...

Zajištění kontaktu se společenským prostředím – komunikace, společenské kontakty, orientace

Seberealizace – vzdělávání, zaměstnávání, volnočasové aktivity

Péče o zdraví a bezpečí – podávání léků, návštěvy u lékaře, cvičení, masáže, dodržování diet a lékařských doporučení

Uplatňování práv a oprávněných zájmů a obstarávání osobních záležitostí – finanční hospodaření, vyřizování na úřadech, nakládání s majetkem, dodržování práv

Nároky na pracovníka v soc. službách jsou vysoké, jedná se náročnou a velmi profesionální práci.

Jaký je předpokládaný časový plán?

V tento okamžik pilně pracují projektanti a dávají dohromady veškeré legislativní a procesní požadavky stavebního řízení, což je časově velmi náročná doba. Potom nás čeká podání žádosti o dotaci z dotačního programu IROP.

Stavební práce by mohly začít během 2024 a předpokládané zahájení poskytování sociální služby je nejdříve 2. polovina roku 2025. Tento časový plán je předběžný, protože během realizace může dojít ke spoustě nečekaných změn, které mohou zpomalit.

Vizualizace našeho domu na pozemku V lávkách

Kdo ručí za to, že budou klienti brát léky?

V domě budou bydlet klienti, kteří budou potřebovat pomoc během celého dne. Pečovatel bude k dispozici 24 hodin každý den.

Přípravu léků zajistí zdravotní sestra a pomoc a dohled nad užíváním léků je zajišťován pečovatelem, jako běžná součást péče.

Co dělají celý den a proč nezůstanou v ústavu?

Klienti dělají po celý den to, co my ostatní doma. Ráno vstanou, provedou ranní hygienu, připraví si snídani, věnují se úklidu domácnosti, perou, vaří, žehlí... Také mohou zajít ke kadeřníkovi, na procházku, na fotbal, nebo jinou společenskou aktivitu, do restaurace nebo budou sledovat televizi. Vše podle svých osobních priorit, možností a za pomoci personálu.

A proč nezůstanou v ústavu? Právě proto, aby si mohli sami určovat své priority a nebyli odkázáni na většinový názor velkého kolektivu a personální možnosti velkého zařízení.

Kteří klienti do Kunštátu přijdou?

Klienti, kteří se stanou běžnými obyvateli Kunštátu jsou osoby s mentálním nebo kombinovaným postižením (invalidní vozík, chodítka, hůl), kteří k důstojnému životu potřebují vedle osobní asistence a podpory, také specifické technické vybavení – zvedáky, speciální úpravu na toaletách, v koupelnách, což bude nový dům obsahovat.

Klienti k nám přišli z běžného domácího prostředí, kdy bohužel v určitý okamžik svého života přišli o své rodinné pečující. Někteří pocházejí přímo z Kunštátu a okolí, u některých je Kunštát dopravně dostupnější pro jejich blízké. Respektovali jsme i vybudované přátelské vztahy mezi klienty a jejich vzájemné vazby.

Pan M. - 23 let

S postižením se narodil. Je plně odkázán na pomoc personálu. Je upoután na lůžko, nekomunikující. V Paprsku je od roku 2019.

Pan T. - 41let

S postižením se narodil, pohybuje se na invalidním vozíku. Je komunikativní a rád se zapojuje do společenských akcí. Často si píše do sešitu a povídá si s kamarády. V Paprsku je od roku 2018.

Pan P. - 55let

S postižením se narodil. Je klidný a tichý. Většinu dne tráví na společenské místnosti v přítomnosti ostatních nebo na pokoji. Má rád zvířata. Také chodí na vycházky po zahradě. V Paprsku je od roku 2019.

Paní L. - 63let

S postižením se narodila. Je omezena při chůzi, používá při ní hole. Je velmi tichá, komunikativní, má ráda zvířata a zúčastňuje se společných aktivit. V Paprsku je od roku 2021

Pan J. - 65 let

S postižením se narodil a převážnou část života prožil v Kunštátě a ve vzpomínkách se tam rád vrací. Je imobilní, komunikující, většinu dne tráví v křesle na kolečkách. V Paprsku je od roku 2011

Pan J. - 67let

S postižením se narodil. Má oční vadu, která se nedá korigovat brýlemi, proto při pohybu používá slepeckou hůl. Je společenský a velmi rád si povídá. V Paprsku je od roku 1971, ale velmi si přeje přejít do Kunštátu se svými přáteli.

Paní E. - 67let

S postižením se narodila. Je samostatná, zvládne sama i drobné nákupy. Velice ráda uklízí a ve své domácnosti si pořádek udržuje sama. S dozorem zvládne praní i sušení prádla. V Paprsku je od roku 2021

Pan J. - 79let

S postižením se narodil. Je komunikativní, volný čas tráví na společenské místnosti. V minulosti hrál aktivněji stolní tenis a stále ho hra baví. Z důvodu zhoršení zdravotního stavu při chůzi používá chodítka. V Paprsku je od roku 1963. Do Kunštátu chce přejít se svou kamarádkou paní L.

Proč jste si vybrali Kunštát?

Před výběrem vhodných lokalit probíhala podrobná analýza obcí a měst v regionu Boskovicko. Jako vhodné byly vybrány územní celky s více než 600 obyvateli, v dojezdové vzdálenosti do 30 km od Velkých Opatovic a se základní infrastrukturou (Boskovice, Letovice, Benešov, Kunštát ...).

V těchto lokalitách byla postupně zřizována komunitní soc. služba. Momentálně máme ve Velkých Opatovicích 8 klientů, v Benešově 4 klienty, v Boskovicích 16 klientů a máme prostory v Letovicích připravené na chráněné bydlení pro 9 klientů a sociálně terapeutickou dílnu pro 8 klientů a pozemek v Kunštátě. Kunštát, stejně jako ostatní zmíněné lokality má dobrou velikost a dobrou občanskou vybavenost – lékář, lékárna, pošta, obchody, sportoviště, restaurace a kulturní život. K čemu by klientům byl dům umístěný v malé vesničce kam ráno přijede školní autobus a odpoledne tentýž autobus děti přiveze, kde není obchod, nejsou lékaři a pro všechny základní potřeby se musí vyjíždět mimo obec? Ve Velkých Opatovicích velkokapacitní služba zůstane, ale bude v takovém rozsahu, aby každému klientovi umožňovala mít alespoň vlastní pokoj a na domácnosti jich nebylo více než 8. Kunštát splňuje všechny parametry, které máme pro komunitní způsob poskytování soc. služby nastaven a zatím tam žádná podobná soc. služba nesídlí.

Kdo bude financovat výstavbu, zatíží to rozpočet města?

Stavbu bude financovat zřizovatel JMK. Projekt může financovat z vlastních zdrojů, nebo využít některý z dotačních titulů k tomu určených.

Rozpočet města Kunštát nebude zatížen stavbou ani budoucím provozem. Soc. služba zřízená JMK nezatíží rozpočet města, ba naopak zvýšený počet obyvatel přinese něco i do rozpočtu města. JMK je solidní partner se kterým může město nyní i v budoucnosti počítat a je zárukou kvalitně poskytované služby, která bude v budoucnu sloužit i místním.

Kdo bude financovat provoz služby?

Provoz služby finančně zajišťuje zřizovatel, tj. JMK. Úhradu nákladů za poskytovanou službu (ubytování a strava) si hradí klienti ze svých příjmů.

Poskytovanou sociální službu a péči hradí klient ze svého příspěvku na péči.

Budete přijímat i místní lidi s postižením?

Při zahájení provozu služby bude kapacita naplněna klienty z DOZP Velké Opatovice, klienti se sem nastěhují a budou zde doma.

Tzn. ve svém domě si dožijí. Po přirozeném uvolnění místa je více než reálné, že dalšími obyvateli budou místní lidé se zdravotním postižením, pokud budou potřebovat celodenní podporu a nebude možné ji poskytnout v domácím prostředí. Aby byla soc. služba dostupná pro místní v reálném čase jsou mezi přecházejícími klienty i lidé seniorského věku.

Kolik pečovatелů bude na jedné směně?

Na denní i noční směně je plánován minimální počet pracovníků 2.

V denní směně bude k dispozici ještě vedoucí služby a pokud to bude provoz vyžadovat může být posílen o dalšího asistenta.

Bude tam krom pečovatелů i jiný personál?

Krom pečovatелů (osobních asistentů), bude mít služba vlastního vedoucího (10+1).

Ale na celkovém provozu se bude podílet ještě tým zdravotních sester, tým aktivizačních pracovníků, tým soc. pracovníků, kteří budou i nadále trvale sídlit ve Velkých Opatovicích a do Kunštátu budou docházet v rámci pravidelných návštěv. Údržba, personalista, ekonom a ředitel budou zajišťovat provoz z Velkých Opatovic, jako u ostatních našich komunitních služeb. Komunitní služba je založena na předpokladu, že klient je doma a personál na návštěvě, proto je žádoucí, aby se tam vyskytoval jiný než pečující personál pouze v nezbytném rozsahu.

Budou vám tam jezdit dodavatelé se zbožím? Často bude přijíždět záchranka a zatížíte dopravu v ulici svými služebními vozy.

Dalším základním předpokladem komunitní služby je, že klientův život co nejvíce odpovídá životu většinové společnosti, tzn. že klient se ve svém životě setkává se stejnými stresovými situacemi jako běžný člověk a je stejně jako většina z nás odkázán na to, že si své potřeby zajišťuje z běžně dostupných zdrojů.

Když vezmete tento předpoklad a Vámi položenou otázku odpovíte si sami. Jezdí do běžných rodin dodavatelé? Nejezdí. Chodíme si nakupovat do dostupných obchodů, nebo si objednáme přes internet a zboží nám přiveze dopravce (pošťák). Vařit budete z toho, co bude v obchodě k dispozici. Odpady od nás budou odvážet stejné služby, jako Vám, dle běžného svozového kalendáře. Budeme chodit k lékařům v místě, využívat zdejší lékárnu. Jediný rozdíl mezi Vaší životem a životem našich klientů je, že jim u všeho asistuje druhá osoba.

Příjezdy záchranky: Mezi člověkem v akutním ohrožení života a člověkem se zdravotním postižením je dost zásadní rozdíl. Záchranka přijíždí k osobě v ohrožení života. Domněnka, že naši klienti mohou být v takovém stavu častěji, než běžní obyvatelé ulice V Lávkách je neodůvodněná. Zdravotní postižení je trvalý, nebolestivý stav, proto tam záchranka určitě jezdit nebude. Ale stejně jako každý s nás má i naši klienti běžné nemoci – cukrovka, infarkt, úraz, které si mohou vyžádat zavolání záchranky.

Služební auta: Přímo pro personál v Kunštátě budeme mít k dispozici 1 služební automobil (osobní) s úpravou pro převoz vozíčkáře, který zřejmě každý den vyjede do města zajistit nákupy, případně návštěvy u lékaře apod. Nezatížíme provoz ulice více než kterýkoliv jiný obyvatel v ulici.

Můžeme se k Vám přijít podívat, až se nastěhujete?

Po spuštění služby pro vás uspořádáme den otevřených dveří s možností prohlídky domu i zahrady.

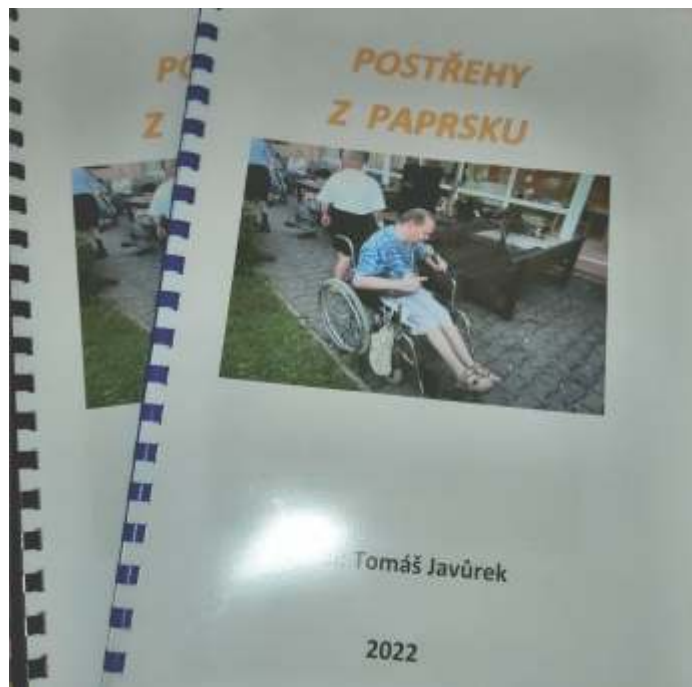
Ale až se klienti nastěhují bude to jejich soukromý prostor a návštěvy už budou určovat oni. Nicméně věříme, že pokud je pěkně požádáte rádi Vás uvítají anebo sami pozvou na odpolední grilování apod.

Kdo nám dá podrobnější informace?

Do tohoto čísla počteníčka jsme se snažili vepsat všechny aktuální informace, abychom předcházeli zbytečným dohadům. Projekt se na samém začátku potýkal s nepřijetím u několika obyvatel ulice v Lávkách.

Společně se zastupiteli jsme pro ně uspořádali dvě diskuzní setkání nad rámec veřejných zastupitelství, kde jsme podrobně vysvětlovali záměr a odpovídali na dotazy. Z těchto dotazů čerpáme i v tomto čísle počteníčka. Pokud jste zde nenašli odpovědi na všechny Vaše otázky, neváhejte a obraťte se na nás, rádi Vám je zodpovíme individuálně:

reditel@papssek.eu, aktivizace@papssek.eu

Odpovídali: Marta Domanská – aktivizační pracovník a koordinátor projektu komunitní DOZP v Kunštátě, Bc. Kamil Maršál – koordinátor Chráněného bydlení Velké Opatovice a člen přípravného týmu Chráněného bydlení Letovice, Bc. Marie Wetterová, MBA – ředitel organizace Paprsek Velké Opatovice